

خوشه چین خیال

(تحلیل کارکرد خوشه‌های تصویری کشف المحجوب، کیمیای سعادت و مرصاد العباد)

نویسنده: دکتر مرگان محمدی

www.ketab.ir

انتشارات امیرصبرا

عنوان: خوشه چین خیال

(تحلیل کارکرد خوشه‌های تصویری کشف المحجوب، کیمیای سعادت و مرصاد العباد)

نویسنده: دکتر مرگان محمدی

شابک: ۹-۵۵-۶۴۰۳-۶۲۲-۹۷۸

انتشارات: امیرصدرا

صفحه‌آرایی: بنیامین یعنونی

طراح جلد: رامین اسداله پور

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۴۰۰

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۴۸۰۰۰ تومان

همه حقوق محفوظ است.

شماره تماس: ۰۹۱۷۰۳۴۱۷۶۶

EMAIL - amirsadrapub@gmail.com

INSTAGRAM - @amirsadrapub

انتشارات امیرصدرا

سرشناسه	محمّدی، مژگان، ۱۳۶۷ -
عنوان فراریدادی	کشف‌المحجوب، برگزیده، شرح کیمیای سعادت، برگزیده، شرح مرصادالعباد من‌المنها الی‌المعاد، فارسی، برگزیده، شرح
عنوان و نام پدیدآور	کشف‌المحجوب (تخلیل کارکرد خوسه‌های تصویری کشف‌المحجوب، کیمیای سعادت و مرصادالعباد)/ نویسنده مژگان محمدی.
مشخصات نشر	تهران: نشرات امیرصدرا، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۰۰ ص.؛ جدول، تصویر.
شابک	978-622-6409-55-9
وضعیت فهرست نویسی	فبا
یادداشت	کتابنامه.
عنوان دیگر	تخلیل کارکرد خوسه‌های تصویری کشف‌المحجوب، کیمیای سعادت و مرصادالعباد.
موضوع	صور خیال در ادبیات "Imagery in literature"
موضوع	هجوزی، علی بن عثمان، - ۲۶۵ ق. - کشف‌المحجوب - نقد و تفسیر
موضوع	عزالی، محمد بن محمد، ۲۵۰ - ۵۰۵ ق. - کیمیای سعادت - نقد و تفسیر
موضوع	نجم رازی، عبدالله بن محمد، ۵۷۰ - ۵۴۲ ق. - مرصادالعباد من‌المنها الی‌المعاد - نقد و تفسیر
رده بندی کنگره	PIR7T72
رده بندی دیویی	Alt۰/۲۲
شماره کاتالیزشناس ملی	۸۷۲۲۹۹۶
اطلاعات رکورد کاتالیزشناسی	فبا
تاریخ برچسب‌بندی	۱۴۰۰/۱۱/۱۳
تاریخ پشت‌نگری	8742578
کد پی‌نگری	

فهرست مطالب

۶	۱. مقدمه
۸	۱-۲. خوشه‌های تصویری کشف المحجوب
۹	۱-۱-۲. زندگی روزمره
۱۴	۱-۲-۲. حکومت
۱۸	۱-۲-۳. طبیعت
۲۲	۱-۲-۴. سیر و سفر
۲۳	۲-۲. برآیند
۲۸	۳-۲. داده‌های آماری
۲۸	۱-۳. خوشه‌های تصویری کیفیای سعادت
۲۹	۱-۱-۳. زندگی روزمره
۳۶	۱-۳-۲. کشاورزی
۴۴	۱-۳-۳. حکومت
۴۹	۱-۳-۴. سیر و سفر
۵۴	۱-۳-۵. جواهرات و فلزات گرانبها
۵۵	۱-۳-۶. طبیعت
۵۷	۱-۳-۷. حیوانات
۶۱	۱-۳-۸. نور، آیین و روشنی
۶۵	۱-۳-۹. پرواز و پرندگان
۶۷	۱-۳-۱۰. آموزش و کتابت
۶۸	۱-۳-۱۱. قصص قرآنی
۶۹	۱-۲-۱۲. امور وهمی
۷۰	۲-۳. برآیند
۷۵	۳-۳. داده‌های آماری
۷۶	۱-۴. خوشه‌های تصویری مرصادالعباد

۷۷.....	۱-۱-۴. زندگی روزمره
۸۳.....	۲-۱-۴. حکومت
۸۸.....	۳-۱-۴. سیر و سفر
۹۳.....	۴-۱-۴. زراعت و کشاورزی
۹۹.....	۵-۱-۴. طبیعت
۱۰۱.....	۶-۱-۴. قصص انبیاء
۱۰۳.....	۷-۱-۴. آموزش و کتابت
۱۰۴.....	۸-۱-۴. پرواز و پرندگان
۱۰۵.....	۲-۴. برآیند
۱۰۷.....	۳-۴. داده‌های آماری
۱۰۸.....	۱-۵. منابع و مراجع

پیشگفتار

حمد بی حد و ثنای بی عد پادشاهی را که وجود هر موجود نتیجه جود اوست. آن خداوندی که از بدیع فطرت و صنیع حکمت به قلم کرم، نقوش نفوس را بر صحیفه عدم رقم فرمود و آب حیات معرفت را در ظلمات خلقت بشریت تعبیه کرد.

انتخاب این بخش کوتاه از کتاب ارزشمند مرصاد العباد، برای آغاز متن از آن روست که علاوه بر حمد و ثنای حضرت حق در یکی کلام نشان دهنده مسأله، هدف و حتی نتیجه این نگارش نیز هست.

اگر از بازی های زبان و هنرهای بیان و براعت استهلال موجود در متن بگذریم روشن می شود که نجم الدین رازی علاوه بر نشان دادن قدرت طبع و هنر سخنوری خود در همین جملات کوتاه دو موضوع مهم مطرح در عرفان اسلامی را با استفاده از خوشه های تصویری به روشنی بیان کرده است. یکی موضوع کلامی بفرنج خلق از عدم و دیگری موضوع معرفت.

اضافه های تشبیهی قلم کرم، نقوش نفوس و صحیفه عدم با همراهی واژه های فطرت و حکمت و رقم زدن با تداعی تصویری از نقاشی که در حال نقش زدن بر صفحه کاغذ است، مضمون آفرینش را تصویری و قابل تصور می سازد. در عین حال بر خواننده روشن می گردد که این نقش های حکیمانه البته از سر بی نیازی و تنها از روی کرم است و آن صفحه نیز چیزی جز عدم نیست. در تصویر دوم نیز با تلمیح به داستان اسکندر و جستجوی آب حیات/ و استفاده از اضافه های تشبیهی آب حیات معرفت و ظلمات خلقت بشریت و اصطلاح تعبیه کردن، موضوع مهم معرفت شهودی و تعبیه آن در ظلمات جسم و ناتوانی فرشتگان برای نیل به آن به واسطه ی بی بهره بودن

از جنبه ظلمانی جسم و لزوم تبعید روح الهی به این ظلمت‌سرا به جهت کسب معرفت شهودی سخن گفته است.

نگاهی گذرا به برخی متون تعلیمی صوفیه نشان داد که علاوه بر دیباچه‌های آنان در متن هم از همین شگردها استفاده کرده‌اند. از این رو «چرایی استفاده از تصویر در متون تعلیمی صوفیه» موضوع اصلی کتاب حاضر شد؛ و به فرض اینکه نویسندگان متون تعلیمی از خوشه‌های تصویری علاوه بر جنبه هنری برای تفهیم و آموزش مضامین عرفانی به مریدان نیز استفاده کرده‌اند. به این منظور سه متن تعلیمی صوفیه یعنی: کشف‌المحجوب، کیمیای سعادت و مرصادالعباد مبنای پژوهش قرار گرفت و اثری با عنوان «تحلیل کارکرد خوشه‌های تصویری در آثار تعلیمی صوفیه» نگارش یافت.

م. محمدی